

INFORME FINAL DE CONSERVACIÓ RESTAURACIÓ

Paisatge

Núm. registre H-10776

CRBMC 14.231

Pintura sobre contraplacat

Direcció de la intervenció: Centre de Restauració de Béns Mobles (CRBMC)

Informe redactat per: Teresa Schreibweis Torrents, Conservadora-restauradora de pintura sobre tela

Data de l'informe: 10 d'agost de 2021

DADES DE LA INTERVENCIÓ

DIRECCIÓ DE LA RESTAURACIÓ CRBMC

COORDINACIÓ: Maite Toneu Puig

RESTAURACIÓ: Teresa Schreibweis Torrents

SERVEIS TECNOCIENTÍFICS:

Fotografies: Ramon Maroto

Tècniques d'anàlisi: Ricardo Suárez

Anòxia: Pep Paret

ANY DE LA RESTAURACIÓ:

Inici agost 2021

Final setembre 2021

LLOC: CRBMC

FITXA TÈCNICA: IDENTIFICACIÓ DEL BÉ

NÚM. DE REGISTRE DEL CRBMC: 14.231

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: pintura

MATERIAL / TÈCNICA: Tècnica amb pintura vinílica sobre contraplacat

TÍTOL / TEMA: Port - vaixells

AUTOR: Lluís Mestre Castellví

DATA / ÈPOCA: segle XX

DIMENSIONS: 17,4 x 23,2 x 1,2 cm amb marc

16,1 x 21,9 x 0,3 cm sense marc

PROCEDÈNCIA: Museu de l'Hospitalet, H-10776

LOCALITZACIÓ: CRBMC, taller 2

DADES TÈCNIQUES

ESTAT DE CONSERVACIÓ: regular

EXÀMEN ORGANOLÈPTIC

Suport

Contraplacat

El suport de contraplacat té unes dimensions de 16,1 x 21,9 cm i té un gruix de 0,3 cm (17,4 x 23,2 x 1,2 cm amb marc). La seva coloració és d'un beix clar. Es pot observar un dibuix de línies molt fines de la veta de la fusta, possiblement fusta conífera. El contraplacat està fixat amb puntes al marc (llargada puntes: 1 cm; gruix del cap: 0,2mm): dalt – 3 puntes; baix – 3 puntes; esquerre – 2 puntes; dreta – 2 puntes. A l'anvers es veu que l'obra ha estat fixada amb xinxetes directament sense marc a una paret (zona esquerra i dreta, al mig). Presenta unes línies fetes, segurament pel mateix artista. A la dreta, a baix, es veu un siglat escrit amb retolador: H-10776.

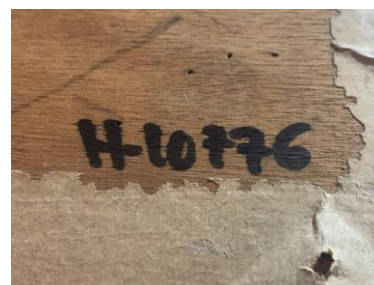
L'estat de conservació és bo-regular. El contraxapat està mínimament deformat, possiblement a causa del marc que és molt just per l'obra. Aquesta deformació és irreversible. Presenta petits foradats i alguns d'ells estan tacats com si s'hagués injectat un líquid. Als perímetres i les cantonades s'hi observen desgast i cops al suport. Es poden veure puntualment pèrdues matèriques provocades per les xinxetes (esquerre i dreta al mig, dimensions d'0,5 cm). Tot el perímetre està segellat amb paper Kraft® que està en molts punts aixecat i trencadís. Aquest paper presenta pèrdua matèrica a causa d'un atac biològic en forma de lepisma saccharina ("peixet de plata"). El contraplacat està marcat on les puntes, en part oxidades, fixaven el l'obra al marc. Presenta brutícia superficial i pols acumulada, causat per un mal emmagatzematge.

Suport amb paper Kraft®

Detall dibuix de línies de l'artista

Siglat del museu

Detall paper Kraft®

Detall paper Kraft®

Detall forats tacats

Capa de preparació/ capa pictòrica

No es pot observar cap capa de preparació. L'artista ha aplicat la pintura directament sobre el suport.

Les anàlisis que s'han realitzat a alguns dels quadres ha donat que es tracta d'una pintura amb un aglutinant vinílic. L'artista segurament va utilitzar emulsions viníliques preparades. En la composició predominen els colors blau-blanc/gris-vermell. La capa pictòrica presenta pocs gruixos ("impasto") però igualment permet veure una pinzellada ràpida i dinàmica.

L'estat de conservació és bo-regular. Hi ha desgast i petites pèrdues de la capa pictòrica a les vores, cantonades i les zones de les xinxetes (esquerra i dreta, al mig). A tota la superfície de la capa pictòrica hi ha molta pols i brutícia acumulada.

Detall cantonada dreta/dalt

Detall cantonada esquerra/dalt

Detall micropèrdua de la capa pictòrica

Detall micropèrdua de la capa pictòrica

Detall de la pinzellada i el gruix de la policromia, zona on es va clavar una xinxeta (vora esquerra)

Detall zona on es va clavar una xinxeta (vora dreta)

Capes superficials

La superfície presenta un vernís, que es va aplicar quan el quadre ja estava muntat al marc. Un cop tret el marc es veu la reserva on el marc tapava la capa pictòrica. Les anàlisis realitzades han donat que l'artista utilitzava dos tipus diferents de vernissos: un vernís nitrocel·lulòsic i un vernís cetònic.

L'estat de conservació és regular, el vernís s'ha engroguit. Hi ha acumulada una capa lleu de brutícia i pols.

Reserva a les vores on el marc tapava la pintura

Brillantor del vernís

Brillantor del vernís

Marc

Es tracta d'un marc de fusta. Està compost de quatre llistons, els dos muntants verticals tenen les mides 17,4 x 1,2 cm i els dos travessers horitzontals són de 23,2 x 1,2 cm. Les cantonades del marc encaixen en diagonal i estan clavades amb un clau a cada encaix. Segurament, a més, els encaixos estan encolats. Els llistons tenen una aresta rebaixada al revers perquè pugui entrar el quadre (0,4 cm d'ample per 1 cm d'alt). A l'anvers estan pintats de color marró.

L'estat de conservació és bo. Hi alguna pèrdua matèrica a les cantonades i vores de la fusta.

Anvers del marc

Revers del marc

Micropèrdues a les cantonades

PROPOSTA INTERVENCIÓ

GENERAL	Tractament d'anòxia. Documentació fotogràfica. Anàlisi i diagnosi. Informe final de la intervenció.
REVERS CONTRAPLACAT	Neteja mecànica i química del contraplacat. Consolidació de les vores del contraplacat amb un adhesiu. Reintegració matèrica del contraplacat a les zones de pèrdua. Reintegració cromàtica de les zones de pèrdua.
CAPA PREPARACIÓ CAPA PICTÒRICA	Fixació de la capa pictòrica i preparació a les zones de desprendiment. No es descarta realitzar fixacions preventives. Neteja mecànica de la capa pictòrica. Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Es minimitzarà la difusió i retenció de la humitat. Si es veu necessari anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Es controlarà la idoneïtat estructural de les mateixes respecte a la capa de preparació original. Sistema de presentació: Reintegració cromàtica il·lusionista de les pèrdues i el desgast amb aquarel·les i/o pigments al vernís.
MARC	Desemmarcar el quadre. Eliminació claus/puntes del marc. Consolidació i fixació de les vores de desprendiment. Neteja mecànica i química. Anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Reintegració cromàtica il·lusionista amb aquarel·les. Col·locació i muntatge del quadre al marc amb ballestes.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL QUADRE

Proves de conductivitat i pH amb plaques de agarosa, conductímetre i pH-metre. S'han fet 2 repeticions a l'anvers i revers.

Resultats:

vermell	
conductivitat	pH
450 $\mu\text{s}/\text{cm}$	6.3
620 $\mu\text{s}/\text{cm}$	6.0

gris	
conductivitat	pH
650 $\mu\text{s}/\text{cm}$	6.0
630 $\mu\text{s}/\text{cm}$	6.1

S'ha optat per un buffer d'una conductivitat de 900 $\mu\text{s}/\text{cm}$ i un pH 6.3.

Agarosa Basic
A8963,0100; aigua
destil·lada,
conductímetre, pH-
metre

Neteja mecànica de la capa pictòrica.

paletina suau

Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica.

S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia.

buffer 6.3; hisops

Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Per a eliminar el paper Kraft s'ha escalfat el buffer. S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia i el paper Kraft. S'han hagut de deixar algunes restes de cola del paper, perquè si s'insistia més hi havia perill de desgast del color.		buffer 6.3; hisops, espàtula de guixaire
Fixació de les vores i cantonades del contraplacat i la capa pictòrica per evitar més pèrdua.		Cola de pells al 5% en H₂O dest.
Consolidació i reintegració matèrica i cromàtica del contraplacat: S'han reintegrat matèricament les pèrdues que van provocar les xinxetes.		polpa de paper de conservació, tilosa al 5% en H₂O, aquarel·les
Anivellament de les zones de pèrdua de la capa pictòrica i de preparació amb estuc tradicional. Les vores s'han desestucat amb el mateix buffer utilitzat per a la neteja.		Cola de pells Lefranc&Bourgeois®, H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Sistema de presentació: Reintegració cromàtica de les pèrdues de la capa pictòrica de manera il·lusionista amb aquarel·les.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H₂O dest.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL MARC

Eliminació de les puntes parcialment oxidades que fixaven el marc al bastidor.		Alicates
Neteja de la superfície (anvers i revers) amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Per a eliminar el paper Kraft s'ha escalfat el buffer. S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia i el paper Kraft.	 	buffer 6.3; hisops, espàtula de guixaire
Anivellament de les zones de pèrdua amb estuc tradicional. Les vores de la reintegració matèrica s'han desestucat amb el mateix buffer 6.3.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois® H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Reintegració cromàtica il·lusionista.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H₂O dest.
Preparació de les ballestes de metall inoxidable i el marc: Adhesió d'un paper secant en el punt de contacte per protegir la pintura del contacte directe amb el metall i la fusta.		paper secant, marc, ballestes

		
Col·locació del quadre a dins del marc i fixació amb ballestes.		ballestes, cargols, tornavís

FOTOGRAFIES UV, IR, LLUM RASANT

Fotografia amb llum ultraviolada

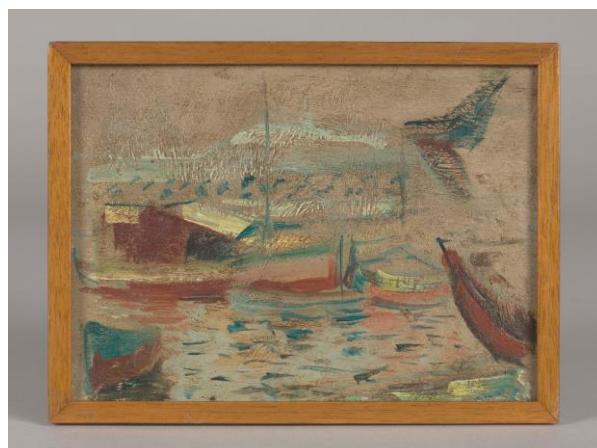
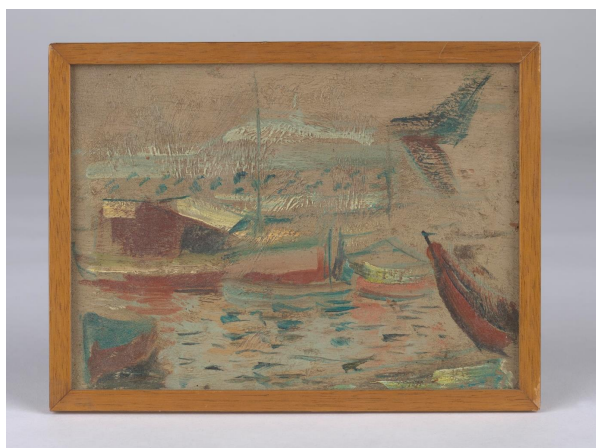

Fotografia amb llum infraroja

Fotografia amb llum rasant

FOTOGRAFIES ABANS - DESPRÉS

CONSELLS DE CONSERVACIÓ PREVENTIVA

HUMITAT RELATIVA: 40-55% (fluctuació màxima diària: 5%)

TEMPERATURA: 18-22°C (fluctuació màxima diària: 2°C)

IL·LUMINACIÓ: Màxim 200 lux, lliures de radiació infraroja i ultraviolada. En el cas que hi hagi presència de pigments laca orgànics sensibles a la llum, els nivells d'il·luminació haurien de reduir-se a 50 lux.

Com que l'efecte de la llum és acumulatiu i irreversible, és important disminuir els temps d'exposició tot el possible, així com els nivells d'il·luminància.

Barcelona, 01 de desembre de 2021

Teresa Schreibweis Torrents

Conservadora-restauradora de Béns Culturals